

Брюксел, 16 юни 2025 г.
(OR. en)

10385/25

Междуетноститутуционално досие:
2025/0161 (NLE)

UD 136
MED 41

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	13 юни 2025 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2025) 307 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвета за асоцииране, създаден по силата на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, във връзка с изменението на включения в посоченото споразумение Протокол № 4 относно определението на понятието „продукти с произход“ и методите на административно сътрудничество

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 307 final.

Приложение: COM(2025) 307 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 13.6.2025 г.
COM(2025) 307 final

2025/0161 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвета за асоцииране, създаден по силата на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, във връзка с изменението на включения в посоченото споразумение Протокол № 4 относно определението на понятието „продукти с произход“ и методите на административно сътрудничество

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ЦЕЛ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвета за асоцииране, създаден по силата на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между ЕС и Мароко, във връзка с предвиденото приемане на решение за изменение на протокол № 4 към посоченото споразумение.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна

Целта на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна¹ („Споразумението“), е да се създадат условия за постепенното либерализиране на търговията със стоки, услуги и капитали. Споразумението влезе в сила на 1 март 2000 г.

2.2. Съветът за асоцииране

Съветът за асоцииране, създаден в съответствие с разпоредбите на член 78 от Споразумението, може да реши да измени разпоредбите на Протокол № 4 относно определението на понятието „продукти с произход“ и методите на административно сътрудничество (член 39 от протокол № 4). Съветът за асоцииране изготвя решенията и препоръките си въз основа на съгласие между двете страни.

2.3. Предвиденият акт на Съвета за асоцииране

По време на следващото си заседание или чрез размяна на писма Съветът за асоцииране трябва да приеме решение за изменение на разпоредбите на Протокол № 4 относно определението на понятието „продукти с произход“ и методите на административно сътрудничество („предвидения акт“).

Предвиденият акт ще бъде обвързващ за страните в съответствие с член 80, втора алинея от Споразумението.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ДА ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

Общ контекст

С Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход² („Конвенцията“) се въвеждат разпоредби относно произхода на стоките, които се търгуват по силата на съответните споразумения, сключени между договарящите страни. ЕС и Мароко подписаха Конвенцията съответно на 15 юни 2011 г. и на 18 април 2012 г.

ЕС и Мароко депозираха своите документи за приемане при депозитаря на Конвенцията съответно на 26 март 2012 г. и на 6 май 2019 г. В резултат на това и съгласно член 10, параграф 3 от Конвенцията тя влезе в сила съответно за ЕС на 1 май 2012 г., а за Мароко — на 1 юли 2019 г.

¹ ОВ L 70, 18.3.2000 г., стр. 1.

² ОВ L 54, 26.2.2013 г., стр. 3—158.

В член 6 от Конвенцията се предвижда всяка договаряща страна да предприеме подходящи мерки, за да гарантира ефективното ѝ прилагане. За тази цел Съветът за асоцииране, създаден по силата на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, следва да приеме решение, с което правилата от Конвенцията се въвеждат в Протокол № 4 относно определението на понятието „продукти с произход“ и методите на административно сътрудничество. Това се прави, като в измененния протокол се въвежда препратка към Конвенцията, с което последната става автоматично приложима в двустранните отношения между двете страни.

Същевременно процесът по изменение на Конвенцията доведе като резултат до нов набор от осъвременени и по-гъвкави правила за произход. Конвенцията беше изменена с Решение № 1/2023 на Съвместния комитет по Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход от 7 декември 2023 г. и с решения № 1/2024 и № 2/2024 от 12 декември 2024 г.

Съюзът и Мароко се споразумяха да прилагат алтернативен набор от правила за произход, основаващи се на тези в изменената Конвенция³, които може да се използват двустранно до 31 декември 2027 г. като алтернатива на правилата за произход, установени в Конвенцията.

В резултат на искане, подадено от Мароко относно износа от Съюза за Мароко, ЕС приема, че ограничени количества растителни масла и тютюневи изделия може да се ползват от преференциално третиране при специални условия за срок от 5 години, считано от датата на прилагане на решението на Съвета за асоцииране.

Общо прилагане на алтернативните правила за произход

Тези алтернативни правила за произход са предназначени за временно прилагане — на незадължителна и двустранна основа — от ЕС и Мароко до 31 декември 2027 г. Те ще се прилагат като алтернатива на правилата на Конвенцията, които от своя страна не засягат принципите, установени в съответните споразумения и другите свързани с тях двустранни споразумения между договарящите страни. Следователно прилагането им няма да бъде задължително, а по усмотрение на икономическите оператори, които предпочитат да използват тях, вместо правилата по Конвенцията. Предназначението им не е да изменят Конвенцията, която ще продължи да се прилага между договарящите страни; с тях не се изменят и предвидените в Конвенцията права и задължения на договарящите страни.

Позицията на ЕС в рамките на Съвета за асоцииране следва да бъде определена от Съвета.

Доколкото са свързани с действащата Конвенция, предложените изменения са от техническо естество и като такива не променят въздействието на правилата за произход, съдържащи се в действащия понастоящем протокол. Поради това те не се нуждаят от нова оценка на въздействието.

3.1. Подробности за новите правила за произход

С предложените изменения, отнасящи се до въвеждането на алтернативен набор от правила за произход, се осигуряват допълнителни възможности за гъвкавост и елементи на осъвременяване, които Съюзът вече е договорил в други двустранни споразумения (Всеобхватното икономическо и търговско споразумение между ЕС и Канада, Споразумението за свободна търговия между ЕС и Виетнам, Споразумението за икономическо партньорство между ЕС и Япония, Споразумението за икономическо партньорство между ЕС

³ Решение № 1/2023 на Съвместния комитет по Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход от 7 декември 2023 г. за изменение на Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход (ОВ L, 2024/390, 19.2.2024 г.).

и Южноафриканската общност за развитие) или преференциални схеми (Общата система за преференции). Основните изменения са, както следва:

а) Изцяло получени продукти — условия по отношение на плавателните съдове

В алтернативния набор от правила така наречените условия по отношение на плавателните съдове са опростени и предоставят повече гъвкавост. В сравнение със сегашния текст (член 5) бяха премахнати някои условия (напр. специалните изисквания за екипажа), а други бяха изменени, за да бъдат облекчени (напр. за собствеността).

б) Достатъчна обработка или преработка — въз основа на средна стойност

В предложения алтернативен набор от правила (член 4) на износителя се позволява да поиска от митническите органи разрешение да изчислява цената франко завода и стойността на материалите без произход въз основа на средна стойност, така че да се вземат предвид колебанията в разходите и валутните курсове. Това следва да осигури на износителите повече предвидимост.

в) Допустимо отклонение

Понастоящем допустимото отклонение (член 6) е определено на 10 % от цената на продукта франко завода.

В предложения текст (член 5) за селскостопанските продукти се предвижда допустимо отклонение в размер на 15 % от нетното тегло на продукта, а за промишлените продукти — допустимо отклонение в размер на 15 % от цената на продукта франко завода.

С допустимото отклонение, изразено в тегло, се въвежда по-обективен критерий, а прагът от 15 % следва да осигури задоволителна степен на гъвкавост. С него също така се неутрализира отражението на международните колебания на цените на суровините върху произхода на селскостопанските продукти.

г) Кумулация

В предложения текст (член 7) се запазва диагоналната кумулация за всички продукти, при условие че същият набор от алтернативни правила за произход бъде приет от участващите в кумулацията партньори. Освен това в него се предвижда обща пълна кумулация за всички продукти, с изключение на текстилните материали и облеклата, изброени в глави 50—63 от Хармонизираната система (ХС).

Също така за продуктите от глави 50—63 от ХС се предвижда двустранна пълна кумулация. За отбелязване е също така, че Съюзът и Мароко ще разполагат с възможността да се споразумеят за включване в общата пълна кумулация и на продуктите от глави 50—63 от ХС.

д) Счетоводно разделяне

Действащите понастоящем правила (член 20 от Конвенцията) позволяват на митническите органи да разрешат счетоводно разделяне, ако „възникнат значителни разходи или материални затруднения при отделното съхраняване“. С изменените правила (член 12) се постановява, че митническите органи могат да разрешат счетоводно разделяне, „ако се използват взаимозаменяеми материали с произход и без произход“.

Когато искат разрешение за счетоводно разделяне, износителите вече няма да трябва да доказват, че отделното съхраняване води до значителни разходи или материални затруднения; достатъчно ще бъде да отбелязват, че са използвани взаимозаменяеми материали.

При захарта, независимо дали е материал, или краен продукт, запасите с произход и тези без произход вече няма да трябва да се съхраняват отделно.

е) Принцип на териториалност

Действащите понастоящем правила (член 12) позволяват при определени условия някои обработки или преработки да бъдат извършвани извън територията — с изключение на продуктите от глави 50—63 от ХС, например текстилните материали. В предложените правила (член 12) текстилните материали вече не се изключват.

ж) **Забрана за промяна**

Предложеното правило за забрана за промяна (член 14) предвижда по-голяма гъвкавост при движението между договарящите страни на продукти с произход. По този начин би следвало да се избегнат ситуацията, при които продукти, чийто статут на продукти с произход е несъмнен, биват изключени от преференциалната ставка при внос, тъй като не удовлетворяват формалните изисквания на разпоредбата относно директния транспорт.

з) **Забрана за възстановяване на мита или за освобождаване от мита**

Съгласно действащите понастоящем правила (член 15) спрямо използваните в производството на даден продукт материали се прилага общият принцип на забрана за възстановяване на мита. В предложените правила (член 16) забраната се премахва за всички продукти, с изключение на материалите, използвани в производството на продуктите, които са обхванати от глави 50—63 от ХС. Този текст все пак предвижда и някои изключения от забраната за възстановяване на мита за тези продукти.

и) **Доказателство за произход**

С текста се въвежда само един вид доказателство за произход (сертификат за движение EUR.1 или декларация за произход), вместо настоящия двоен подход — EUR.1 и EUR-MED, което значително опростява системата. С измененията следва да се подобри спазването на изискванията от страна на икономическите оператори, тъй като ще се избегнат грешките, дължащи се на сложните правила, и да се улесни управлението от страна на митническите органи. Същевременно това не би следвало да се отрази на капацитета за проверка на доказателствата за произход, който ще остане същият.

В изменените правила (член 17) се предвижда също така възможността за споразумяване за прилагането на система за регистрирани износители (REX). Тези износители, регистрирани в обща база данни, сами ще изготвят изявления за произход, без да прибегват до процедурата за одобрените износители. Изявлението за произход ще има същата правна стойност като декларацията за произход или сертификата за движение EUR.1.

Изменените правила също така предвиждат възможността за споразумяване за използването на доказателство за произход, което е издадено и/или подадено по електронен път.

С цел да се разграничават продуктите, чийто произход е посочен по алтернативния набор от правила, и продуктите, чийто произход е посочен съгласно Конвенцията, сертификатите за произход или декларациите върху фактура, изготвяни съгласно алтернативния набор от правила, ще трябва да съдържат изявление, в което се посочват приложените правила.

й) **Валидност на доказателството за произход**

Предлага се срокът на валидност на доказателството за произход да се удължи от 4 на 10 месеца. Тази стъпка също би следвало да увеличи гъвкавостта при движението между договарящите страни на продукти с произход.

3.2. Списъци с правила

3.2.1. Селскостопански продукти

а) **Стойност и тегло**

Досега ограниченията при материалите без произход се изразяваха само в стойност. Новите прагове са изразени в тегло, за да се избегнат ценовите и валутните колебания (например ех глави 19 и 20; позиции 2105 и 2106); също така са заличени някои ограничения за захарта (например глава 8 или позиция 2202 по ХС).

В алтернативния набор от правила прагът при теглото е увеличен от 20 % на 40 %; предвидена е и възможността при някои позиции да се избира между изразяване в стойност или в тегло. Засегнатите от промяната глави и позиции по ХС са по-специално следните: ех 1302, 1704 (избор между изразяване в стойност или в тегло), 18 (1806: избор между изразяване в стойност или в тегло), 1901.

б) Адаптиране спрямо моделите на снабдяване

Правилата при други селскостопански продукти (например растителните масла, черупковите плодове, тютюна) са по-гъвкави и пригодени към икономическата реалност, по-специално при глави 14, 15, 20 (в т.ч. позиция 2008), 23 и 24 по ХС. При алтернативния набор от правила се постига баланс между регионалните и глобалните източници на снабдяване, като например в глави 9 и 12. Правилата са опростени (намаляване на изключенията) и в глави 4, 5, 6, 8, 11 и ех глава 13.

3.2.2. Промислени продукти (без текстилни материали)

Предложеният компромис съдържа значителни промени в сравнение с действащите понастоящем правила:

— За редица продукти действащото понастоящем правило за съответната глава съдържа двойно кумулативно условие. С измененията условието става само едно (глави 74, 75, 76, 78 и 79).

— Заличени са значителен брой специални правила, с които се предвижда изключение от правилото за съответната глава (глави 28, 35, 37, 38 и 83 от ХС). При такъв по-хоризонтален подход се опростява положението за операторите и митниците.

— С включването в действащото понастоящем правило за съответната глава на алтернативно правило износителите ще разполагат с по-широк избор за удовлетворяване на критерия за произход (глави 27, 40, 42, 44, 70, 83, 84 и 85).

С всички тези промени списъците с правила се актуализират и осъвременяват, което като цяло улеснява удовлетворяването на критерия за получаване на статут на продукт с произход. Освен това гореспоменатата възможност за използване, в рамките на определен период, на средна стойност за изчисляване на цената франко завода и на стойността на материалите без произход още повече опростява нещата за износителите.

3.2.3. Текстилни материали

При текстилните материали и облеклата бяха въведени нови възможности по отношение на пасивното усъвършенстване и допустимите отклонения. За тези продукти, и по-специално за тъканите, бяха въведени и нови придаващи произход преработки, което ще улесни предлагането им. Пълната двустранна кумулация ще се прилага и за тези продукти. Тази кумулация ще позволи в производствения процес в зоната на кумулация да се вземе предвид и преработката на текстилните материали (т.е. тъкане, изпридане и т.н.).

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“⁴.

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Съветът за асоцииране е орган, създаден със споразумение, а именно — Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна.

Актът, който Съветът за асоцииране има за задача да приеме, представлява акт с правно действие. Предвиденият акт ще бъде обвързващ съгласно международното право в съответствие с член 80, втора алинея от Споразумението.

Предвиденият акт не допълва, нито изменя институционалната рамка на Споразумението.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел и съдържанието на предвидения акт са свързани с общата търговска политика.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 207, параграф 4, първа алинея от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 207, параграф 4, първа алинея от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

5. ПУБЛИКУВАНЕ НА ПРЕДВИДЕНИЯ АКТ

Актът на Съвета за асоцииране ще измени Споразумението, поради което е целесъобразно след приемането му той да бъде публикуван в Официален вестник на Европейския съюз.

⁴ Решение на Съда на Европейския съюз от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, С-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвета за асоцииране, създаден по силата на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, във връзка с изменението на включения в посоченото споразумение Протокол № 4 относно определението на понятието „продукти с произход“ и методите на административно сътрудничество

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 4, първа алинея във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна (наричано по-нататък „Споразумението“), беше сключено от Съюза с Решение 2000/204/ЕО, ЕОВС на Съвета и на Комисията¹. Протокол № 4 се отнася до определението на понятието „продукти с произход“ и методите на административно сътрудничество.
- (2) Съгласно член 39 от протокол № 4 към Споразумението Съветът за асоцииране, създаден по силата на член 78 от Споразумението (наричан по-нататък „Съветът за асоцииране“), може да реши да измени разпоредбите на посочения протокол. Съгласно член 80, параграф 2 от Споразумението решенията, взети от Съвета за асоцииране, са обвързващи за страните и страните предприемат мерките, необходими за изпълнението им.
- (3) По време на следващото си заседание или чрез размяна на писма Съветът за асоцииране трябва да приеме решение по отношение на предложено изменение на протокол № 4 към Споразумението.
- (4) Целесъобразно е да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвета за асоцииране, тъй като решението на Съвета за асоцииране ще бъде обвързващо за Съюза.
- (5) Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход (наричана по-нататък „Конвенцията“) беше сключена от Съюза с Решение

¹ Решение на Съвета от 28 февруари 2000 г. относно сключването на Споразумение под формата на размяна на писма между Европейската общност и Кралство Мароко относно някои изменения на приложения 2, 3, 4 и 6 към Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна и Кралство Мароко, от друга (ОВ L 70, 18.3.2000 г., стр. 1).

2013/93/ЕС на Съвета² и влезе в сила за Съюза на 1 май 2012 г. В нея се съдържат разпоредби относно произхода на стоките, които се търгуват по силата на съответните споразумения, сключени между договарящите страни, като посочените разпоредби се прилагат, без да се засягат принципите, установени в тези споразумения.

- (6) Конвенцията беше изменена с Решение № 1/2023 на Съвместния комитет по Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход от 7 декември 2023 г.³ и с решения № 1/2024⁴ и № 2/2024⁵ от 12 декември 2024 г. В член 6 от Конвенцията се предвижда всяка договаряща страна да предприеме подходящи мерки, за да гарантира ефективното ѝ прилагане.
- (7) Съюзът и Мароко се споразумяха да прилагат алтернативен набор от правила за произход, основаващи се на тези в изменената Конвенция, които може да се използват двустранно до 31 декември 2027 г. като алтернатива на правилата за произход, установени в Конвенцията.
- (8) В резултат на искане, подадено от Мароко относно износа от Съюза за Мароко, ограничени количества растителни масла и тютюневи изделия може да се ползват от преференциално третиране при специални условия за срок от 5 години, считано от датата на прилагане на решението на Съвета за асоцииране.
- (9) Поради това следва да бъде изменен Протокол № 4 към Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, относно определението на понятието „продукти с произход“ и методите на административно сътрудничество, за да се въведе динамична препратка към Конвенцията, гарантираща систематичното прилагане на последната версия на Конвенцията, и да се включи алтернативен набор от правила за произход и квотна система за някои растителни масла и тютюневи изделия.
- (10) С оглед на гореизложеното позицията на Съюза в рамките на Съвета за асоцииране следва да се основава на проекта на решение,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвета за асоцииране, се основава на проекта на решение на Съвета за асоцииране, приложен към настоящото решение.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Комисията.

² Решение 2013/93/ЕС на Съвета от 14 април 2011 г. за подписване, от името на Европейския съюз, на Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход (ОВ L 54, 26.2.2013 г., стр. 4).

³ Решение № 1/2023 на Съвместния комитет по Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход от 7 декември 2023 г. за изменение на Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход (ОВ L, 2024/390, 19.2.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/390/oj>)

⁴ Решение № 1/2024 на Съвместния комитет по Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход от 12 декември 2024 г. (ОВ L, 2025/16, 9.1.2025 г.)

⁵ Решение № 2/2024 на Съвместния комитет по Регионалната конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход от 12 декември 2024 г. (ОВ L, 2025/17, 9.1.2025 г.)

Съставено в Брюксел на година.

*За Съвета
Председател*